

Kopie

De Staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer drs. M.J. van Rijn
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

Houten, 9 januari 2017

Geachte heer Van Rijn,

Via de media (Skipr, 7 jan 2017) werd openbaar gemaakt wat we al enige tijd vermoeden op basis van geluiden vanuit onze leden: zorgaanbieders compenseren te lage gemeentetarieven voor activiteiten in het sociaal domein met WLZ-geld. Al langer horen we dat op WLZ locaties bezuinigd wordt met als argument vanuit de zorgorganisatie dat dit een gevolg is van ontwikkelingen in de WMO.

Als dit werkelijk het geval is, is dat voor KansPlus onaanvaardbaar. Mensen die gebruik moeten maken van WLZ-zorg hebben een grote zorgbehoefte en een daarop afgestemde indicatie en financiering. Het geld dat voor hen beschikbaar wordt gesteld moet ook daadwerkelijk aan hen besteed worden. We verwachten van u als Staatssecretaris dat u maatregelen zult nemen om dit te waarborgen.

KansPlus is het met de zorgaanbieders eens dat gemeenten voldoende middelen moeten uittrekken om de mensen die behoefte hebben aan WMO-zorg ook daadwerkelijk de zorg te kunnen bieden die ze nodig hebben. Dat gemeenten dat niet doen en daardoor WMO-gelden op de plank laten liggen, wordt echter mede in de hand gewerkt, dan wel mogelijk gemaakt door zorgaanbieders die klaarblijkelijk onder de kostprijs aanbesteden om daarmee hun marktaandeel binnen te halen. Het tekort kunnen ze blijkbaar wegwerken door intern met gelden te schuiven of door bij de kostprijsberekening de indirecte kosten zwaarder bij de WLZ-uitgaven te leggen dan bij de uitgaven in het sociaal domein.

Cliëntenraden hebben adviesrecht ten aanzien van de vaststelling van begrotingen en jaarrekeningen, en zouden de vinger moeten kunnen leggen op oneigenlijke verschuivingen van geldstromen. Cliëntenraden kunnen hun adviesrecht echter niet naar behoren uitoefenen als gevolg van onvoldoende informatie over het verloop van de geldstromen. Ze zijn volledig afhankelijk van de informatie die ze krijgen van de zorgaanbieders. Van de zorgaanbieders krijgen de cliëntenraden te horen hoeveel geld er na de inkoopprocedures beschikbaar is voor het komend jaar.

En van hen krijgen ze een begroting ter advisering voorgelegd waarin – vooral bij de grote zorgaanbieders – vaak alleen op hoofdlijnen inzicht wordt gegeven in de verdeling van middelen over de verschillende onderdelen van de organisatie.

In de geldstroom van collectief beschikbare middelen naar individueel ingezette middelen zitten voor de cliënten en cliëntenraden tenminste twee black-boxen. De eerste is de black box van de inkoop; de onderhandelingen van zorgaanbieders met zorgkantoren voor de WLZ en de gemeenten voor het sociaal domein. De tweede black box is wat binnen de organisatie gebeurt: verdeling van het totale geld over de verschillende cliëntengroepen en locaties, verschuivingen van geld tussen WLZ en sociaal domein, toevoeging aan reserves, enzovoorts.

KansPlus wil u dringend verzoeken op de korte termijn te borgen dat de middelen die beschikbaar zijn voor de WLZ zorg daadwerkelijk worden benut voor de doelgroep die hierop is aangewezen. Afromen van deze middelen leidt onherroepelijk tot verdere verschraling van de zorg voor mensen met een grote zorgbehoefte en is onaanvaardbaar.

Op de wat langere termijn pleiten wij ervoor een onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de geldstromen in de WLZ en in het sociaal domein. Het onderzoek zou gericht moeten zijn op de volgende vragen:

- Worden de collectief beschikbaar gestelde middelen ook daadwerkelijk benut binnen het wettelijk kader waarvoor ze beschikbaar zijn gesteld?
- Welke overwegingen gebruiken zorgkantoren en gemeenten als ze niet het volledig beschikbare bedrag inzetten bij de inkoop van zorg en ondersteuning?
- Welk deel van de beschikbare middelen komt uiteindelijk terecht bij de direct zorg en ondersteuning van cliënten?
- Welke overwegingen hanteren zorgaanbieders bij de interne verdeling van de financiële middelen en toevoegingen aan reserves.

Het onderzoek moet niet alleen op politiek niveau inzicht geven over wat er met de collectieve middelen gebeurt, maar ook leiden tot een systeem met meer transparantie, waardoor cliëntenraden daadwerkelijk hun adviesrecht ten aanzien van begrotingen en jaarrekeningen op een goede manier kunnen uitvoeren.

Graag bereid deze brief nader toe te lichten, verblijf ik

Hoogachtend,

J.P.S. van de Siepkamp
Voorzitter KansPlus

i.a.a. de leden van de vaste Kamercommissie voor VWS